

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni modelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 4 D, od 10-15 petih vrst 4 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 2 D; notica, poslano, izjava, reklama, prekladi peti vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prilifčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema se podpisano in zadošeno frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Cementiranje vzhodnih mej.

Na kongresu furlanskega fašizma, ki se je vršil v Vidmu, je izustil neki visoki fašistovski funkcionar tudi nastopne besede:
 Furlanija čuti dolžnost korakati proti Trstu, kar pomeni korakati proti vzhodu in asimilirati, kolonizirati ter duševno cementirati meje Italije.
 Korakati proti vzhodu, asimilirati, kolonizirati ter duševno cementirati! Tako se glasi geslo italijanskih oblasti in juljskega fašizma. Geslo je jasno izpovedano, zato zasluži, da si ga od bližnjega ogledamo in da ocenimo zlasti njegovo zunanje politično veljavo. Mislimo namreč, da doba ni daleč, ko bo vsaka beseda v Julijski Benečiji in vsako dejanje v tej pokrajini našlo svoj prirodni zunanje politični odmev in da bo tedaj treba eno in drugo drugače tehtati, kakor pa delajo danes oficijelni in neoficijelni predstavniki italijanskih oblasti.

letne tradicije podedovanih telesnih in duševnih lastnosti slovanskih pradedov ter z raznarodovalnimi sredstvi nedosegljivo in neiztrebljivo slovansko preteklost ter slovanska zemljepisna lastnina Julijske Benečije!
 Kratkovidnost prvega reda je misel, da bo vprašanje juljskih državnih meja rešeno z bojem italijanskih oblasti in fašistovskih nacionalistov z zasuznjeno jugoslovensko narodnostjo. Danes, ko se vije Jugoslavija v porodnih bolečinah in ko ji ogromno gospodarsko, vojaško in nacionalno konsolidiranje zadaje trenutno nemoč ter jo odvrča od pravic na Jadranskem morju, si ne sme dovoliti zapadna soseda, da izvaja na ta način cementacijo svojih vzhodnih meja.
 Toda vprašanje je, ali je to prava cementacija! Slovanski narodi so vedno gojili politiko odkritosrčnosti in pravičnosti. Tudi v tem velevažnem vprašanju, ki se bistveno vpleta v celokupni jadranski problem bodočnosti, hočemo biti odkritosrčni in poštini. Ne zagovarjamo nacionalnega ekskluzivizma in ne pravimo, da je nacionalna posest edina rešitev mešanih ozemelj. Mi se pridružujemo tisti skupini lojalnih italijanskih politikov izpred in po svetovni vojni, ki so zagovarjali Julijsko Benečijo kot mednarodno samoupravno telo, kjer naj se obe narodnosti združita v veliki zgodovinski posredovalni misli med italijanskim in jugoslovanskim narodom ter na ta način uredata konflikt jadranskih nacionalnih in gospodarskih interesov na miren in za oba naroda neizmerno koristen način. To je koncepcija poštene in razumne zunanje politike, ki seveda predpostavlja v Julijski Benečiji strpljivost ter nacionalno enakopravnost. Tej koncepciji so se odrekli politiki v Julijski Benečiji, kakor oni v Rimu. Izvolili so drugo rešitev: Uničimo drugoročce na naši državnih mejah, zatrimo njihov jezik, potujčimo jim deca. Takšna bodi konsolidacija naše državne meje!
 Z asimilacijo, kolonizacijo in duševno cementacijo mislijo, da bodo ugonobili našo narodnost, da bodo odpravili pravice preteklosti ter zemljiščne lastnine sedanjosti in bodočnosti, da bodo končno rešili bodoči konflikt gospodarskih interesov zapadne in vzhodne jadranske obali! Mi pa pravimo, da cementacija vzhodnih mej se ne bo izvršila na ozemlju Julijske Benečije, temveč izključno na poprišču mednarodne politike. V dobrih sosednih odnosih med jugoslovanskim in italijanskim narodom se bo odločalo o cemen-

taciji italijanskih vzhodnih mej! Te cementacije italijanska politična javnost ne vidi. Vidi samo barbarske metode raznarodovanja, zatiranja svojega jugoslovanskega življa, duševno asimilacijo, kar je zelo kratkovidno in kar bo po našem globokem prepričanju v pravični bodočnosti razpadlo v nič.

Velevažna osemdesetletnica.

Znamenit in pomemben v zgodovini Slovencev je 5. julij 1843. Ta dan je izšla prva številka Bleiweisovih »Novic«. Ko je za časa Napoleonove Ilirije napočila Slovincem krasna jutranja zarja, obetajoča svobodno razvijanje slovenskega naroda, se je pojavil prvi slovenski časopis, Vodnikove »Novice«. A žal bila je le kratka doba narodnega razmaha, zopet je zavladala sovražna sila, slovenski jezik je postal novično brezpraven v šoli in v uradu.

V velikem številu Habsburžanov sta le dva znamenita in genialna moža, Jožef II. in nadvojvoda Ivan. Prvi prosvitjenec in svobodomislec, »ljubitelj in čestilec človečanstva« kljub svojim reformam in zlasti humanitarnim naredbam nam Slovincem ni toliko simpatičen kakor drugim, ker je bil velik germanizator. Hotel je enotno nemško in Avstrijo in bil radi tega drugim narodnostim krivičen. — Drugi, ker je sklenil zakon po srcu — s hčerko priprostejšega poštarja — je živel kot privatnik, torej ni imel moči in vpliva vladarja. Vzljudil je alpske dežele ter se trudil, dvigniti njih blagostanje, in v tem oziru storil neizmerno veliko. Uvidel je potrebo časopisa, ki bi slovenske kmete v materinem jeziku poučeval in na njegovo inicijativno so se rodile »Novice« kot publikacija »Kmetijske družbe za Kranjsko«.

Uredništvo »Novice« je prevzel dr. Bleiweis. In njegova velika zasluga — ogromnega pomena za Slovenijo — je bila, da se ni omejil na kmetijski list, temveč da je v »Novicah« koncentriral vse, kar je bilo znamenitega, zanimivega, poučnega in izobraževalnega. In radi tega so se »Novice« takoj spopetka močno razširile med Slovenci, dvigale njih narodno zavest, njih slovensko čustvanje — in tako nas znamenita »pomlad narodov«, leto 1848 ni našla povsem neprizvanih.

Te velike zasluge dr. Bleiweisa ne more nihče utajiti ali ukrasti. Seveda so »Novice« dvignile dr. Bleiweisa v voditelja slovenskega naroda. — Gotovo dr. Bleiweis ni bil mož velikega svetov-

nega naziranja, imel je svoje nepopolnosti in napake, in se prilagodil novim razmeram in vsestranskemu napredku naroda, a sodba o njem more biti pravična le iz vidika takratnih razmer. To pa se pogosto pozablja.

Pred 80 leti torej smo Slovenci dobili skromen list, ki je po enkrat (in nekaj časa po dvakrat) na teden izhajal ter nam moral zadostovati v vseh ozirih. Leta 1848. se je — karakteristično za Slovence — pojavila »Zg. Danica«, ki je vztrajala poleg »Novic« pol stoletja, do čim so se drugi časopisi med tem rodili in zvečine izginili, le »Slovenski Narod« živi že 56 in »Slovenec« 51 let. Tudi »Ljubljanski Zvon« šteje že 42 let. Pred 80. leti eden mal list, danes razvito časopisje za razne smeri in stroke. Ali se ne zrcali že samo v tem velikanski napredek in življenska moč malega slovenskega plemena, ki je — kljub najneugodnejšim političnim razmeram, kljub zatiranju s strani vlade, kljub pomnečevanju in poitalijančevanju — hodil svojo pot — neprestano in neustraheno — pot, ki vodi do svobode in omike.

In dospeli smo do svobode, do ujedinitja našega naroda (žal da ne v celoti, temveč le v velikem delu) z

brati Hrvati in Srbi v eno mogočno državo. Dospeli smo do omike iz lastne moči, dobili smo svojo univerzo, a pred 80 leti nismo imeli niti čistoslovenskih ljudskih šol in pred petimi leti še niti ene popolne srednje šole. — Da pa smo vse to dosegli, temu so dale podlago »Novice«, ki so bile prva budilka in učiteljica slovenskega naroda.

Kaj so bile »Novice« Slovincem, priča Marnov »Jezičnik«. Iz tega spisa se razvidi tudi, kako velika in v kako raznih smereh je bila delavnost dr. Bleiweisa pri tem glasilu. Vsa mnogostranstvo in pomembnost »Novic« zlasti dokler niso nastala razna druga politična in strokovna glasila se šele po tej publikaciji prav umeje. In še vedno so letniki »Novice« neprecenljivi zaklad našim zgodovinopiscem.

Sedaj, ob 80letnici, s ponosom zremo na velikanski napredek slovenskega naroda v tem razmeroma kratkem času. Naša skrb bodi, da napredujemo tudi nadalje — da neumorno delujemo še nadalje v čast in korist svojemu narodu in svobodni mogočni jugoslovanski državi, ne da bi pri tem pozabili na brate, ki še vedno nosijo težak tujčev jarem.

Dr. F. G.

Osnovna načela uradniškega zakona odobrena in sprejeta.

Živahna debata o političnih svobodščinah v zakonodajnem odboru. — Koncentracija debate na točko 7. člena 4. — Večina sprejela vladino stilizacijo.

— Beograd, 4. julija. (Izv.) Zakonodajni odbor je včeraj nadaljeval podrobno debato o prvem poglavju uradniškega zakona glede osnovnih določil. Debata je bila dolgotrajna in zelo živahna ter se je osredotočila na vprašanje o političnih pravicah in svobodščinah uradništva, ki jih vsebuje točka 7. Debata se je sukala edinole okolice besed »ispoveda«, »ispoljava«, »propagira«, in »javno propagira«. Minister za izenačenje zakonov je vstrajal na svojem stališču, dočim so skušali demokrate doseči kompromis na ta način, da bi se po predlogu Ljube Davidovića umestila beseda »javno propagira« mesto »ispoljava«. Radikalna večina v odboru pa je z vso odločnostjo zagovarjala stališče vlade, pa tudi opozicija je z vneto in z vsemi mogočimi argumenti skušala na eni strani doseči, da bi se ta točka popolnoma izbrisala ali pa vsaj mestoma omilila, naglašujoč, da besedilo te točke ni točno precizirano in da bo prišlo do raznih disciplinarno-pravnih sporov. Debate so se udeležili številni člani odbora, tako posl. Simo-

novič, posl. Pribečević, posl. Moskovljevič, posl. Peleš, posl. Moser, posl. Davidovič, posl. Vasa Jovanovič in končno minister Marko Trifković. Zanimiva pa so bila tudi izjava poslanca Ivana Sušnika v pogledu stališča klerikalcev napram radikalcem.

Predsednik Marko Giurčić je selo otvoril ob 16.40 Odbor je nadaljeval podrobno debato o paragrafi prvga poglavja. Opozicija je zahtevala po večini črtanje točke 7. § 4.

Posl. Ivan Sušnik (kler.) je po končanih govorih predgovornikov pobihal točko 7. § 4., predlagajoč, da se ta paragraf črta, ker krši temeljna določila ustave, ki garantira vsakemu državljanu svobodo vesti in prepričanja. Pozval je člane radikalne večine, da se pridružijo njegovemu predlogu, s posebnim povdarkom jih opozarjajoč, da si hoče radikalna vlada dati s to točko pečat reakcionarstva in da radikalni poslanci ne smejo tega privoliti, ker je bila radikalna stranka vedno napredna, ker se je vedno pokazala socialno, ker je storila mnogo dobrega in radi tega si ne sme dati kot stranka pečata reakci-

Conan Doyle: 16

Razpad in vstajenje svetovja.

Roman.

Dolgo časa smo zrl na svetovno dramo in obhajalo nas je občutje, ki je bilo presvečano, da bi ga izrazil z besedami.
 »Glejte, tam — hišo v plamenih.« je dejal Challenger in pokazal na stolp dima, ki se je dvigal nad vrhovi dreves. »Zdi se mi, da homo ugledali še mnogo takih stolpov. Morda se bodo kar cela mesta potopila v plamenih — kajti, najbrž je padlo mnogo ljudi, ki so pravkar nesli kako gorečo svetiljko ali kaj sličnega. Da pa plamen ni ugasnil, je uprav dokaz, da je količina kisika v zraku normalna in da moramo te grozne vzroke iskati le v sestavini etra. Aha, glejte oni le grič — tudi tam je izbruhnil požar. Zdi se mi, da se na onem griču nahaja klubova hišica. Čujite: v zvoniku bije ura. Gotovo bo naše filozofe zanimalo, da je mehanizem plod človeških rok, preživel svojega ustvaritelja.«
 »Veliki Bog!« je vskliknil lord John in ves vznemirjen skočil kvišku. »Kaj pa znači oni le stolp dima? Mislim, da je vlak.«
 Začuden smo slišali ropot in šumot in že smo zagledali železno kačo, bes-

nečo z uprav strahotno brzino. Toda nismo utegnili ugotoviti, odkod je vlak pribučal in koliko časa je že na poti.
 Gotovo je bil prav izredno ugoden slučaj, da je do sedaj drdral brez vsake nesreče. Toda namenjeno nam je bilo, da smo prisostvovali strahotnemu koncu njegovega teka. Na tiru se je nahajal pri miru stoječi tovorni vlak. Kar sapa nam je zaprlo, ko smo spoznali, da drvi brzovlak po prav istih tračnicah. Trčenje je bilo strahovito. Lokomotive in vagoni so grmeče zadevali drug v drugega in nastala je blazna vrtoglavost na vse strani odletelih kosov železa in lesa. Iz razvalin so šinili kvišku ognjeni zublji, dokler ni vse podrtije pregrnil plameneči žar. Pol ure smo nemo sedeli, kajti grozni gododek nas je oropal govoreče.
 »Ubogi, ubogi ljudje!« je slednič zaplakala gospa Challenger in prišla svojega moža za roko. Challenger pa jo je pomirljivo pobožal in dejal: »Ljubo dete, ljudje, ki so se nahajali v vlaku, niso bili nič bolj živi, kot tovor ali na oglijk v katerega so se zdaj spremenili. Seveda, ko se je vlak odpeljal iz Viktorijinega kolodvora, so bili v njem še živi potniki, toda že mnogo predno so dospeli na cilj, so bili le še mrtlič.«
 Jaz pa sem, v duhu zroč privede strašnih dogodkov, pristavil: »Po vsej

zemlji se odigravajo slične stvari. Le pomislite na ladje na širokem morju — prav tako plovejo dalje in dalje, dokler ne ugasne ogenj v peči in ne poide para — potem bodo z vso silo trčile ob pečine. Tudi jadrnice jadrjo z mrtvim moštvom v neznanu, slednjic pa bo les zgnil, oklepi razpočili in ladijska trupla se bodo potopila v globine morja.«
 »In rudarji!« je pristavil Summerlee in se mračno zasmel. »Če bodo po kakem naključju na zemlji spet kdaj žive geologi, bodo razvili čudne teorije o prebivanju sedanjega človeštva v premgovnih skladih.«
 »O tem imam malo pojma.« je menil lord John, »pač pa sem prepričan, da bo od sedaj svet na razpolago kot »prazno stanovanje«. Če res vse človeštvo izumre, kako naj še nastane novo pokolenje?«
 »V začetku je bila zemlja pusta in prazna,« je Challenger resno odgovoril. »Po nam še nezanih zakonih pa se je obljudila. Zakaj se ne bi zgodilo kaj sličnega tudi v bodoče?«
 »Dragi moj Challenger, mislite resno?«
 »Nimam navade, tovariš Summerlee, da bi trdil kaj, česar ne vzamem resno. Vaša opazka je bila odveč!«
 »Prav, prav — vedno ste bili trmo-

glav dogmatik, kar hočete tudi ostati do konca.« je Summerlee pikro odvrnil.
 »In vi, gospod ste bili od nekdanj suhoparni svojeglavec in nikakega upanja nimam, da bi se kdaj popobljšali.«
 »Celo vaši najhujši nasprotniki vam ne bi mogli očitati pomanjkanja domišljije,« je zavrnil Summerlee.
 »Stavim kaj!« je vskliknil lord John, »da bi vašemu značaju čisto odgovarjalo, da bi potrošila zadnji dih kisika, le da se medsebojno ozmerjata. Kaj nam mar, če bodo na zemlji še ljudje ali ne. V naši dobi gotovo nič več!«
 »S to opazko, gospod, ste pokazali, kako omejena je vaša razsodnost,« je Challenger ostro odvrnil. »Resnični duh znanosti ne pusti, da bi ga okovale časne in krajevne razmere. Na moji sedanjosti si razpne opozovališče in loči neskončno preteklost od neskončne bodočnosti. Iz tega varnega motrišča se podaja tja do prapočetka in konca vseh stvari. Kar se tiče smrti, deluje znanstveni duh povsem normalno in načrtno, vstrajajoč do zadnjega diha na svoji postojanki. Razkroj njegove lastne fizične osebnosti mu je prav tako malo mar, kakor vse druge omejitve tega materijalnega življenja. Ali ne govorim prav, profesor Summerlee?«
 Summerlee je ležno zarenčal: »No, v nekaterih zadevah imate že prav.«

»Idejalni, znanstveni duh,« je Challenger nadaljeval, »— le o njem govorim — mora v času, ki ga nosilec tega duha potrebuje, da skoči iz zrakoplova na zemljo, znati izmisliti si novo načelo abstraktne znanosti. Trebamo tako jakih mož, ki si bodo osvojili prirodo in postali pionirji resnice.«
 »Pa zdí se mi, da je zdaj zmazala priroda,« je dejal lord John in pogledal skozi okno. »Prečital sem nekaj uvodnih člankov, po katerih bi sklepal, da ste jo vi, učenjaki premgli, vendar se mi dozdeva, da si je že spet osvojila svojo samostojnost.«
 »To pa je le trenutna premoč,« je odvrnil Challenger z najglobljim prepričanjem.
 »Kaj je milijone let v primeri z neskončnim krogotokom časa? Kot vidite, je ostalo rastlinstvo obvarovano. Kar poglejte liste teh platan. Ptice so mrtve, rastlina še živi. Iz rastlinskega življenja v stoečih vodah, v ribnikih in močvirjih, pa bodo ob gotovem času nastali mikroskopično majhni organizmi, predhodniki neskončno velike armade življenja. Čigar zadnja straža smo v tem trenutku mi. Če pa se je že stvarila vsaj najnižja vrsta živih bitij, se bo v bodočnosti iz te razvilo novo človeštvo. Stari krog se bo zopet obnovil.«

Joanarstva. Če radikalna vlada hoče držvi dobro, mora točko 7 izbiti.

Posl. Moskovljevič (zemljorad.) se je popolnoma pridružil izvajanjem predgovornika ter zahteval črtanje točke 7.

Posl. Ljuba Davidovič (dem.) je pozval ministra Marka Trifkoviča, da odobri in sprejme predlog demokratskega kluba, kakor je bil stiliziran od poslancev Reismerja in dr. Kumanudija glede točke 7.

Posl. Hans Moser (Nemec) je v veliko začudenje opozicije mestoma zagovarjal vladino stališče in je glasoval z večino, dočim je v zbornici glasoval proti sprejetju proračunskih dvanajstih. Prosil je večino samo, da naj točko 7, dobro premotri in naj dobro premisli, kakšne posledice bo imela ta točka ter naj raje vlada ne vsebino omili.

Ob zaključku debate je minister Marko Trifkovič reagiral na izvajanja govornikov opozicije, izjavljajoč, da je nujno in skrajni čas sprejeti uradniški zakon, ker je imel on že dve leti in pol največje pravičnice z njim.

Po končanem odmoru je predsednik zakonodajnega odbora odredil glasovanje od člena do člena. Vsi člani zakonodajnega odbora so soglasno glasovali za člene I. do 3. Sprejeti in soglasno odobreni so bili:

§ 1. Državni uslužbenec meščanskega reda je ona oseba, ki je po določilih tega zakona sprejeta v državno službo. Ta zakon se nanaša na ministre in državne podtajnike, razun člena 27. in 45. ter določil o pokojninah.

§ 2. Ta paragraf je bil sprejet po nekaterih dopolnitvah zakonodajnega odbora in se sedaj glasi:

Cl. 2. Vse funkcije v vseh strokah državne službe so enako dostopne pod zakonitim pogoji vsem državljanom po rojstvu in onim, ki so si šele pridobili državljanstvo, a so srbo-hrvatsko-slovenske narodnosti.

Druge osebe, ki so pridobile državljanstvo, morejo dobiti državno službo samo tedaj, ako bivajo 10 let v kraljevini, a to s posebno odobritvijo državnega sveta in na utemeljeno zahtevo pristojnega ministra ter preko nje.

Tudi državljani se smejo sprejeti v državno službo edino kot kontraktualni nameščenci. Osebe, ki so se posebno izkazale s svojim delom, se lahko sprejmejo v državno službo s sklepom ministrskega sveta na utemeljeni predlog pristojnega ministra in po odobritvi državnega sveta, a morajo naknadno v predpisanim roku izpolniti pogoje tega člena.

Cl. 3. Državni uradnik more biti samo oseba, ki ima usposobljenost za državno službo v obči in po zakonu določeno sposobnost za stroko, v katero stopi.

§ 4. Za ta paragraf je bilo odrejeno bojno glasovanje. Predsednik je odredil poimenko glasovanje. Rezultat tega glasovanja je bil: oddanih je bilo 42 glasov, za vladni predlog in vladni tekst je bilo oddanih 23 glasov, proti pa 19 glasov. Za predlog so glasovali radikalci, 2 Nemci in 1 poslanec džemijeta. Proti predlogu vsi člani opozicijskih skupin. Z večino glasov sprejeti § se glasi:

Državni uslužbenec ne more biti oseba:

- 1.) ki ni izpolnila 18 leta starosti;
2.) ki je pod skrbstvom ali v konkurni ali nad katero je podaljšana očetovska oblast;
3.) ki se nahaja pod policijskim nadzorstvom ali v preiskavi radi zločina ali drugega nečastnega dejanja;
4.) ki je bila z obsodbo rednega sodišča obsojena radi hudodelstva ali drugega nečastnega dejanja, ne glede na to, ali je bila obsojena pred ali po doseženi polnoletnosti;
5.) ki je bila v državni službi, pa ji je ta služba prenehala po čl. 132 ali po točki 5. 6. in 7. čl. 133.;
6.) ki je dovršila že 20 leto svoje starosti, a še ni odslužila vojaškega roka v armadi ali od vojaške službe oproščena;
7.) ki izpolnjuje (javno izpovedule) načela proti obstoječim državnim oblikam ali načela protipravne izpremembe državnega reda.

NADALJEVANJE TRGOVINSKIH POGAJANJ Z ITALIJO.

Beograd, 4. julija. (Izv.) Posebna komisija za pregled načrta nove carinske tarife v zunanem ministrstvu, sestavljene iz delegatov istega ministrstva, financ, trgovine in industrije in delegata glavne direkcije carine, je zaključila svoje delo. Nova carinska tarifa ima služiti za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe med Italijo in našo državo. Po informacijah vašega dopisnika se v najkrajšem času v Rimu obnove trgovinska pogajanja z italijansko vlado. V Rim odpotujejo šef naše delegacije direktor Hipotekarne banke dr. Bogdan Markovič, vseučiliški profesor dr. Milan Todorovič in načelnik ministrstva trgovine in industrije Milivoje Savič.

Spominjajte se »Družbe sv. Cirila in Metoda«!

Telefonska in brzojaona poročila

Konferenca Male antante v Sinaji.

Beograd, 4. julija. (Izv.) Ministrski predsednik g. Pašić je imel večeraj daljšo konferenco z zunanjim ministrom dr. Ninčičem o konferenci Male antante v Sinaji. Po oficijelnem poročilu iz Bukarešte je romunski zunanji minister obvestil ostale interesirane vlade o tem, da se ima vršiti konferenca koncem tega meseca v Sinaji. Po predlogu romunskega zunanjega ministra bi bila tam najprej konferenca ministrskih predsednikov, katerim bi ob enem sledila konferenca zunanjih ministrov. Konferenca ima razpravljati probleme zunanje politike, ki zadevajo skupne interese tega državnega sistema. Na konferenci pa pride v razpravo tudi vprašanje oficijelnega vstopa Poljske v Malo antanto.

Beograd, 4. julija. (Izv.) Kakor javljajo današnji listi, se sestanejo ministrski predsedniki in zunanji ministri držav Male antante med 20. do 25. v

PRED VAŽNIMI SKLEPI SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE. Sklicanje strankinega glavnega odbora. — Odločitev nadaljne parlamentarne taktike. — Sestanek odbora se vrši v Celju.

Beograd, 4. julija. (Izv.) V parlamentarnih krogih je nenavadno pozornost vzbudila izjava drugače zelo molčečega posl. Ivana Sušnika, ki ima v klerikalnem klubu zelo tehtno besedo. Povodom debate o uradniškem zakonu v zakonodajnem odboru je posl. Sušnik kljub temu, da je kritiziral vladino vsebino točke 7. o uradniških političnih pravicah, priznal radikalni stranki, da je bila doslej vedno napredna, da je imela smisel za socialne probleme in da je storila v državi mnogo dobrega. 7 radikalnih vrstah je ta izjava vodilnega klerikalnega poslanca izzvala živahne komentarje. Splošno naglašajo, da hočejo klerikalci spremeniti svojo dosedanje politično taktiko groženj in strahovanj.

RESEN KLIC MADŽARSKEGA POLITIKA ZA SPORAZUM Z MALO ANTANTO. Važna izjava poslanca Szakacsa.

Budimpešta, 3. julija. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je imel voditelj 48. kmetske stranke Andrej Szakacs važen političen govor o sporazumu z državami Male antante. Med drugim je izjavil, da je sedanja Bethlenova vlada popolnoma in očitno nesposobna voditi resne pogajanja s sosedi za med sebojni sporazum. Kakor znano, je nadaljeval govornik, je pred nekaj leti 60 poslancev raznih strank predlagalo, naj se odpošlje v Beograd posebna deputacija, ki bi započela akcijo, da se doseže sporazum potom obeh parlamentov med Beogradom in Budimpešto. Proti tej ideji so dvignili gotovi rodoljubi in lažjipatriote silen vohar ter so končno preprečili sporazum z Beogradom. (To je bilo leta 1905., ko so Koszuthovci vodili oster boj proti Dunaju). Sporazum z Malo antanto je potreben radi posojila v inozemstvu. Sosedje Madžarske izjavljajo, da s sedanjo vlado ne morejo pričeti po-

Kritičen položaj v ruhrskem ozemlju.

Berlin, 3. julija. (Izv.) Po poročilu »Berliner Tageblatt« iz Porurja so Francozi večeraj popoldne obkolili velik del mesta Hörde in zasedli magistrat. Prebivalstvo je moralo ostati v svojih stanovanjih. Cestni promet je bil ustavljen. Več uradnikov modre policije in vsi kriminalni uradniki so aretirani. Razlogi teh francoskih odredb niso znani.

Berlin, 3. julija. (Izv.) »Vossische Ztg.« poroča iz Wiesbadena, da je močna vojaška četa zasedla v soboto tamkajšnje podružnico državne banke. Denar, ki so ga našli v banki, so Francozi odpeljali s tovornimi avtomobili.

Dortmund, 3. julija. (Wolff.) Včeraj zjutraj so Francozi zasedli mesto Westhofen, ki leži med Schwerto in Hagenom.

Essen, 3. julija. (Wolff.) Nad Duisburgom proglašeno obsedno stanje je po dopisnih poročilih razširjeno tudi na Ruhrort, Mühlheim, Oberhausen in Hamborn. Ta mesta so popolnoma izolirana. Ves promet je ustavljen. Število belgijskih vojakov, ki so pri eksploziji na poremskem mostu izgubili življenje, se je tokom noči zvišalo na 18. Mnogo ranjenecv se nahaja v zelo kritičnem stanju.

Dortmund, 3. julija. (Wolff.) Delavske organizacije vseh struj so v skupni resoluciji izrazile svoj protest proti izoliranju zasedenega ozemlja, ki pomeni usodno vmešavanje v nemško gospodarstvo. Kazenske odredbe so tem manj upravičene, ker vzrok nesreče pri Duisburgu nikakor še ni poljasnen in so celo po francoskih poročilih na razpolago dokazi, da so katastrofo zakrivil Nemci. K temu je treba še pripomniti, da celokupno prebivalstvo Porurja odklanja vsako misel, da bi izvajalo pasivni odpor s terorističnimi akti. Resolucija pripominja, da bo oviranje prometa še poslabšalo že itak nezadostno preskrbo s hrano. Končno izjavlja, da volja pasivnega odpora tudi te odredbe ne bo zlomila.

Rim, 3. julija. (Izv.) Nemški poslanik von Berger je danes imel daljši razgovor z državnim tajnikom kardinalom Gasparijem. Razgovor je bil o atentatu pri Duisburgu.

London, 3. julija. (Havas.) Kakor Reuterjev urad doznava, počaka francoska vlada na odločitve belgijskega odgovora na vprašanje britanske vlade oti-

Sinaji. Po informacijah vašega dopisnika iz krogov zunanega ministrstva se ima na tej konferenci razmotrivati vprašanje vstopa Poljske v Malo antanto in se udeležiti konference tudi poljski zunanji minister. Poljska je potom naše vlade izjavila vsem državam Male antante iskreno in gorečo željo, da hoče postati sestavni in aktivni član Male antante. Po posredovanju naše vlade se je posrečilo z ozirom na delikatno odnose med Poljsko in Češkoslovaško gorenje vprašanje povojno rešiti.

Beograd, 4. julija. (Izv.) Z ozirom na predstoječi sestanek Male antante zbira zunanje ministrstvo material k razpravam o problemih, ki se imajo reševati v Sinaji. Radi tega so tudi netočne vesti, da bi odšel zunanji minister dr. Ninčič pred tem sestankom na daljši dopust. Zunanji minister ostane v Beogradu.

Značilna je pa tudi izjava glavnega voditelja SLS dr. Korošca, ki jo priobčuje današnji »Balkan«. Na zadevno vprašanje političnega sodrujnika omejenega lista, ali namerava klub v resnici zapustiti narodno skupščino, je dr. Korošec izjavil, da klub kot tak ni kompetenten o tem sklepati, nego glavni odbor stranke. Plenarna seja glavnega odbora pa je sklicana za nedeljo 8. t. m. dopoldne v Ljubljano. (Tako »Balkan«.) Po naših informacijah pa se ima vršiti glavni sestanek članov vodstva SLS in zaupnikov v Celju. Dr. Korošec je dalje pripomnil, da bo o tem vprašanju sklepal ta sestanek in da bo do sklepi merodajni za klub. Glavni odbor bo tudi razpravljaj vprašanje, kakšno taktiko ima zavzeti klub v svoji opoziciji napram vladi.

gajanj marveč z drugo vlado, ki bo imela res iskreno in resno voljo za sporazum. Taka zahteva je popolnoma upravičena. Pogajajoče vlade morajo vedeti, kake garancije jim lahko nudi Madžarska. Tako zahtevo staviti imajo pravico in ne pomenja nikakega vmešavanja v notranje zadeve Madžarske. Madžarska pa bo znala proti drugačnim zahtevam varovati svojo samostojnost. Grof Bethlen ni sposoben voditi pogajanj in je potrebno, da odstopi ter prizna, da ga je tok časa prehitel.

Budimpešta, 3. julija. (Izv.) V političnih krogih so napravili globok utis politični komentarji češkoslovaške tiska k zadnji izjavi grofa Bethlena. Politični krogi sodijo po pisavi češkoslovaškega tiska, da je Češkoslova pripravljena k pogajanjem z Madžarsko, toda prvi predpogoj je, da se temeljito spremenijo politični režim na Madžarskem.

ko časa, da bodeta poslanik Francije in poslanik Belgije britanski vladi istočasno izročila odgovor.

PROGRAM NOVE BELGIJSKE VLADE.

Bruselj, 3. julija. (Havas.) Ministrski predsednik Theunis je podal zborniki danes izjavo, da prihaja nova vlada zborniki program prejšnje. Vlada je odločena voditi isto politiko, ki jo je vedno odobravala skupščina. Odločena je nastopati z energijo, da napravi konec dogodkom, izvirajočim iz preteklega antentata pri Krefeldu. V reparacijskem problemu bo vlada še nadalje vstrajala pri tem, da doseže popolno zadoščenje.

BELGIJA ODKLANJA PISMEN ODGOVOR.

Pariz, 3. julija. (Havas.) »Oeure« poroča iz Bruslja: Ministrski predsednik Theunis je po večerajšnji seji ministrskega sveta v nekem pogovoru strmel nad tem, da angleška vlada vztraja na svojih zahtevih glede pismenega odgovora. Gre za čisto formalno vprašanje, kajti za diplomatična pogajanja je bilo vedno vse eno, da-li so se vršila pismeno ali ustmeno. Nobenega razloga ni, da se sedaj dopusti samo pismena metoda.

SAARSKO VPRAŠANJE PRED DRUŠTVOM NARODOV

Zemua, 3. julija. (Izv.) Na današnji seji sveta Društva narodov je prišla v razpravo prva točka dnevnega reda: Predlog Anglije, da se prouči položaj v saar. ozemlju, če odgovarja določilom mirovne pogodbe. Lord Cecil Robert je kot delegat britanske vlade kratko preciziral stališče, predlagajoč, da se pozove vladna komisija v saarskem ozemlju pred Društvo narodov in da se zagovarja radi razmer v saarski kotlini. Francoski delegat Hanataux je soglašal z britanskim predlogom. Švedski delegat Branting je predlagal, da naj Društvo narodov zasliši tudi zastopnike prebivalstva saarske kotline. Svet je sprejel resolucijo, s katero se odobrava predlog britanske vlade in se pozovev člani vlado izvršujoče komisije, da predlože zadevne spise in vse oprevizije. Brantingov predlog je bil odklonjen.

Politične vesti.

Vprašanje amputacije še vedno vznemirja beogradsko javnost. Nedavno tega je priobčila »Politika« članek, v katerem se dokazuje potreba amputacije Hrvatske in Slovenije od sedanje naše države. Pisec predlaga, naj se vse ozemlje, ki leži zapadno od črte Barcs, Ogulin, Sibenik odseka od države ter se prepusti njegovi usodi. Sprva se beogradska javnost ni ogrevala za takšne načrte, toda časopisna kampanja je opravila svoj posel in danes — to je treba odkriti konstatirati — je velik del srbske inteligence trdno prepričan, da je treba izločiti Hrvate in Slovence iz državne skupnosti, ako se hoče, da se bo na znotraj in na zunanaj konsolidirala sedanja naša država. To mišljenje se je kakor prava epidemija že tako razširilo v srbski javnosti, da je te dni »Novi list« priobčil članek, v katerem dokazuje, da so na krivi poti tisti, ki mislijo, da bi z amputacijo Slovenije in Hrvatske dosegla Srbija svoj notranji mir ter si tako zagotovila mirno sožitje na zunaj. »Novi list« izjavlja: »Nekateri so prišli na »srečno« idejo, da je treba odstraniti težkoče v državi s tem, da se zmanjša sedanje državno ozemlje. To so one sorte generali, ki vedo samo za umikanje. In vendar so — in to je čudno — ti vojvode poraza našli kolikor toliko prijazen sprejem in razumevanje v naši sicer trezni javnosti: O njihovi gluposti glede amputacije se resno razpravlja, o nji se govori, piše in diskutuje. Naštevajo se celo posebne koristi, ki bi jih nam donesla takšna kirurgična operacija, ki bi razsekala državo in narod. Naravno, ti operaterji ne vidijo ali pa nečejo povedati, da je sama amputacija težji in nevarnejši problem, kakor vsi ostali problemi skupaj, katere bi morala ta operacija odstaviti z dnevnega reda. Spremeniti karto Evrope, to je po njihovih trditvah najenostavnejša stvar. Na karti je treba enostavno najti samo gotovo črto in zaklicati: do tu je Srbija, a ono, kar je na drugi strani tega ploga, naj pograbi, kdorkoli hoče! V resnici pa bi to ne šlo tako gladko in lahko, kakor si to zamišljajo gotovi vaški zdravniki. Toda recimo, da bi se v resnici ta operacija posrečila. Kakšno korist bi donesla amputiranemu bolniku? Na to vprašanje danes odgovarjajo vsiljivi operaterji: Srbija, osvobodjena hrvatskega in slovenskega balasta, bi ne imela več nepriklj zahtevami, ki prihajajo od ondi. Ne bilo bi potrebno trošiti svojih moči za razumevanje podivjanih Radičevcev in Koroševih papistov. Postala bi homogena in živeča bi pokojno, kakor do l. 1912. A ne samo to, tudi njena pozicija v Evropi bi bila povojnejša: Italija bi si takoj postala prijatelj... V vsi ti navjni trditvi je morda res nekoliko resnice samo v zadnjem stavku: Italija bi nam, verjetno, postala prijatelj in sicer tako velik, da bi se njeno prijateljstvo lahko imenovalo že — protektorat. Vse ostalo je samoprevara. Radičevci Hrvatska in Koroščeva Slovenija bi postale ali ali neodvisni državi ali pa bi jih vzel pod svojo streho katerikoli od dobrodušnih sosedov. A potem? Ali potem preneha za nas tudi hrvatsko in slovensko vprašanje? Ne, gospodje doktorji, ne preneha, marveč samo mi ne pridemo v tem vprašanju do besede. To je vsa korist operacije, ki jo nekateri priporočajo.« — Argumenti, ki jih navaja »Novi list«, so gotovo tehtni, toda kakršno je razpoloženje danes v srbski javnosti, se bojimo, da ti argumenti ne bodo zalegli toliko, kakor oni, ki jih navajajo zagovorniki amputacije.

»Der Morgen« — dnevnik. Z večerajšnjim dnevom izhaja zagrebški list »Der Morgen«, ki je bil dosedaj tednik, kot dnevnik. V svoji zadnji številki je priobčil svoj programni članek, v katerem pravi, da ne bo podpisal nobene stranke, marveč da bo pisal v vsakem oziru popolnoma objektivno. Glede Slovenije in Slovencev pravi: »Der Morgen« si je znal pridobiti že kot tednik priznanje v slovenskih pokrajinah. Slovenci in Nemci so bili ne samo njegovi čitatelji, marveč tudi njegovi sodrujniki, in le omejen prostor je bil kriv, da nismo prispevali mnogo več za sporazumljenje obeh plemen v tej prekrasni deželi. Začetek je vsekakor storjen in mi hočemo posvetiti največjo pozornost interesom Slovenije. — V drugem odstavku izjavlja list: »Der Morgen« izhaja v nemškem jeziku, in ako je tudi v splošnosti glasilo gospodarskih krogov Jugoslavije, vendar ne bo nikdar pozabil, da je po jeziku vendar le nemški list.« — Ako uvažujemo to zadnjo izjavo in upoštevamo, da govori kakor smo zgoraj citirali, o dveh plemenih v Sloveniji, katerih sporazum je potreben, moramo priti do zaključka, da bo imel dnevnik »Der Morgen« nemško orientacijo. Ali živita v Sloveniji dve plemeni, Slovenci in Nemci? Koliko pa je Nemcev v Sloveniji? 50 do 60.000 k večjemu. In še ti žive, razen na Kočevskem, razkropile po mestih in večjih trgih. Ali se sme vspricho tega dejstva govoriti o Nemcih kot plemenu, ki prebiva v Sloveniji? »Der Morgen« zatrjuje, da bo nestran-

karski list, ki ne bo vezan na nobeno politično stranko. Beogradski listi pa pravijo, da se bo novi zagrebški nemški dnevnik naslanjal na Radičeve blok in da je zasnovan kot protitež proti »Agramer Tagblattu«, ki se zavzema za narodno in državno edinstvo. — Nov list v Subotici. V Subotici je začel 2. julija izhajati neodvisni vse-slovenski informativni dnevnik »Severna pošta«, katerega glavni urednik je Djordje Sarapa.

Pulj — vojno pristanišče Italije. Po poročilih iz Rima, je italijanska vlada sklenila osnovati v puljskem pristanišču moderno bazo za italijansko vojno brodoge, ki naj bi dominiralo nad vsem Jadranom. Preustrojiti se ima tudi pristanišče v Benetkah.

V smislu § 17 družbenih pravil se sklicuje

občni zbor delniške družbe Narodnetiskarne na četrtek, 5. julija 1923 ob 17. uri

v vredniške prostore, Knaflova ul. 5.

DNEVNI RED:

- 1. Nagovor podpredsednika.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1922 in predložitve letne bilance za dan 31. decembra 1922.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora in podelitve absolutorija.
4. Predlogi upravnega odbora glede razdelitve čistega dobička.
5. Dopolnilne volitve v upravni svet.
6. Volitve nadzorstvenega odbora.
7. Slučajnosti.

Opomba: § 16. družbenih pravil: Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred občnim zborom vložiti v družbeno blagajniko.

Upravni odbor Narodne tiskarne.

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA TRGOVSKEGA DRUŠTVA »MERKUR«.

V svojih društvenih prostorih v Gradšču 17 je bil snoči ob 20. občni zbor Slovenskega trgovskega in bolniškopoprnega društva »Merkur«. Zbor je otvoril predsednik g. A. Lilleg s kratkim pozdravnim govorom, spominjajoč se med drugim umrlih društvenih članov in ustanoviteljev dr. Ivana Tavčarja, Alojzija Kajzelja, Antona Kanca, Frana Lukiča in Josipa Perdana.

Društveni tajnik g. Val Urbančič je za tem podal obširno in pregledno poročilo o celokupnem društvenem delovanju preteklega poslovnega leta. Društvo je posvečalo posebno skrb vprašanju posredovanja slizb, vprašanju bolniških podpor in izdajanju strokovnih knjig, revij in brošur. Obširno je omenil akcijo odbora, da se je preprečila priključitev oz. izročitev društvenega premoženja osrednji bolniški blagajni in da se je končno društvo glede zavarovanja članov pridružio zagrebškemu trgovskemu bolniškemu društvu »Merkur«, kateremu edinemu je bila od ministrstva za socialno politiko priznana pravica še nadaljnega obstoja in delovanja pri zavarovanju trgovskih nastavlencev. Pohvalno je omenjal delovanje nekaterih članov za prosep društva, posebno zahvalo je izrekel g. dr. Franu Windscherju, ki si je stekel velikih zaslug pri urevanju društvenega glasila »Narodnogospodarskega Vestnika« in pri izdaji strokovnih knjig.

Blagajnik g. Josip Kreck je podal blagajniško poročilo. V minoli poslovni dobi je bilo dohodkov 248.387,53 kron in izdatkov 262.198,32, torej primankljaj 13.810,79 kron, kateri primankljaj je pa je popolnoma krit z raznimi investicijami, osebno z založenimi knjigami, ki še niso bile razprodane. Glavne izdatke niso društvo za svoje glasilno in pa za izdajo knjig »Menišno pravo« in »Trgovska korespondenca«. Društvo ima čiste gotovine 42.955,54 K. Društvo ima svoje lastno, izborno delujočo posredovalnico slizb. Na predlog pregledovalca računov g. Urbančiča je bil dan blagajniku in odboru popolen absolutorij. Pri na to sledenjih volitvah so bili izvoljeni: g. Alojzij Lilleg, predsednik, g. dr. Fran Windscher, podpredsednik, g. Josip Sekula, II. podpredsednik, dr. Danilo Majaron, kot predsednik društvenega razsodišča, dalje odborniki: g. Pavel Fabiani, Ivan Jelacini ml., Ivan Ravhekar, Fran Kavčič, Fran Kovač, Ignacij Novak, Fran Zebal iz vrst trgovcev in iz vrst trgovskih sodrujnikov: g. Rudolf Južna, Avgust Jurjevec, Joško Kreck, Hanuš Krofita, Valter Lavrenčič, Evgen Lovšin, Oton Raška, Rihard Tory, Lov. Urbančič in Josip Winter. Iz vrst podpornih članov gg. dvorni svetnik dr. Rudolf Marn in dr. Viktor Murnik. Kot pregledovalca računov gg. Josip Malemšek in Josip Urbančič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. julija 1923.

— Okrožni zdravnik in jugoslovenski kulnik. Pod tem naslovom je nedeljski »Slovenec« priobčil notico, ki je čisto gotovo ni napisal noben okrožni zdravnik. Ne moremo si misliti, da bi akad. izobražen mož in celo zdravnik izročil javnosti misli, ki se tako malo strinjajo z vzvišenim zdravniškim poklicem. Vsak zdravnik, ki ne smatra svojega poklica za obrt, mora javno protestirati zoper tako pisavo, ki daje nepoučenemu svetu domnevanja, da jo je zagrešil zdravnik. Pisec nasvetuje, ker se je izplačilo plače nekoliko zakasnilo — Strajk proti človeškemu zdravju. Saj je popolnoma jasno, da so le otroške bolezni državnega organizma zakrivila zakasnitev izplačila in je a priori bilo gotovo, da se bo izplačilo izvršilo, čim ga skupščina odobri. In zaradi tega naj okrožni zdravnik sabotirajo cepljenje koz? Tak nasvet je pravo roganje zdravniškemu poklicu. »Slovenec« povelje v brk, da kaj takega nikdar ni napisal zdravnik, ki bi se takorekoč veselil možnosti, da bi v naši pokrajini nastopila epidemija koz in represalij nam sovražno razpoloženih sosednih držav. Žrtvovati nečesto življenj ololuha epidemije, naprtiti prizadetim občinam stroške epidemijskega postopanja, škodoželjno sramotiti domovino pred izjemstvom, vse to iz najgobnejšega motiva »svetega« egoizma, to je strašna zaslepljenost. Zato moramo v imenu in v interesu okrožnih zdravnikov protestirati proti pisavi, ki jih impunita tako mišljenje in ki si daje videz, kakor da bi morali pisca iskati v njihovih vrstah.

— Krščanske ideje v teoriji in praksi. »Slovenec« je še vedno hud na nas in nadaljuje svojo »znanstveno« polemiko o atentatih. Razumemo njegovo skromno željo, naj bi mi to vprašanje položili v arhiv, zakaj klerikalni pismonoči se najbolj boje nepristranske objektivne sodbe o kolosalni razliki med krščansko doktrino in prakso njenih oznanjevalcev. Znanja je nestrpnost katoliške cerkve napram vsem onim, ki ne trobijo v njen rog in metode, s katerimi je ona pobijala vsak odpor proti modernem farizejstvu, so tudi imenični dokaz, da je moralna kvalifikacija te organizacije na nedosegljivi stopnji. Vse to, kar ne priznava klerikalnega celotstva za absolutno resnico, je seveda po mnenju verskih fanatikov zmešano pojmovanje. Nam pa se zdi, da je zmešano tudi tisto pojmovanje, ki vidi v sedanjem kat. celotizmu vrhunec socialnih in etičnih dobrin. Da je Krist živel v nesocialnih razmerah tedanjih časov, je gotovo in da je moral izkrvateti na križu baš zato, ker je nastopil kot idejni revolucionar proti tem razmeram, tudi ne more nihče dvomiti. Pila tu seveda ni mogel odrekati pravice do smrtne obsodbe nad seboj, s tem pa še ni rečeno, da se je on idejno strinjal s tem nasilnim aktom. Če bi klerikalni moralist sam stal kdaj pod vislicami, bi brzkone govoril drugače. Usmrtitev človeka ostane v vseh slučajih bistveno ista in kot taka nasprotuje božji zapovedi, ki smatra človekovo življenje za najvišjo dobro, zakaj če ni življenja, odpadejo tudi vse ostale dobrine. »Slovenec« in njegov znanstveni sekundant se gotovo še dobro spominjata, kako so cerkveni očete pred vojno učili verno ljudstvo, da so Turki največji sovražniki krščanstva. Isti moralni učitelji pa so kmalu pozneje obrnili plašč po vetru in začeli oznanjati sovražstvo proti Srbom in Rusom in prijateljstvo z istimi Turki, z najvišjim simbolom krščanstva, križem, so blagoslavljali svoje ovčice, ki so se ramo ob ramo borile s Turki. Sami so navduševali vojake katoliške vere, ki so šli, da ubijajo vojake pravoslavne in celo katoliške vere. Morda nam bo »Slovenec« modrijan na podlagi evanđelja znanstveno dokazal, da je krščanstvo tudi tedaj vršilo svojo vzvišeno kulturno, socialno in etično mislio.

— Posvečenje temelja spomenika kralja Petra v Sarajevu. Na Vidovdan je bil na svečan način posvečen temelj spomenika kralja Petra I. v Sarajevu. Svečanost so prisostvovali predstavniki vojnih, državnih in mestnih oblasti. Dr. Feodor Andrić, predsednik odbora, je imel pred svečanostjo lep spominski govor in je nato položil v temelj pergament z zapiski.

— »Kranjska hranilnica« je bila svojevčasno mogočna zaščitnica in pospeševalka nemških šolskih in Kranjskem. Pod firmo »Laibacher Schulkuratorium« je vzdrževala razne učne zavode v Ljubljani in nemški šolski šoli v Trzinu in na Jesenicah. Voditelji »Kranjske hranilnice« so bili toliko previdni, da so stavili v pravila šolskega kuratorija, da v slučaju razpusta kuratorija pripade imovina nazaj »Kranjski hranilnici«, ki je upala ostati večna trdnjava nemštva na Kranjskem. Jugoslavija pa je deloma tudi to trdnjavo zavzela. Ker je bil šolski kuratorij razpuščen, je podedovala »Kranjska hranilnica« šolo na Jesenicah, neko stavbišče v Šiški in takozvani Čukov otroški vrtec pri Starem strelišču. Ker je bilo vso to imovino po pravnih

porabljeni izključno za pospeševanje nemških šolskih in učnih namenov, bi sedanji voditelji »Kranjske hranilnice« najbolje dokumentirali, da je zavod res nacionaliziran, ako bi dedščino prepustili za slovenske šolske in učne namene. Toda slišimo, da »Kranjska hranilnica« ne le ne prepusti šolskega posloja jesiški občini brezplačno v šolske namene, temveč stavi še prav trde pogoje.

— Rektor višje pedagoške šole v Zagrebu. S kraljevim ukazom je imenovan za rektorja višje pedagoške šole v Zagrebu dr. Stjepan Bosanac, dosedanjí šef oddelka za prosveto pri pokrajinski vladi v Zagrebu.

— Odvetniška vest. Dr. Viktor Moro in dr. Albin Sayer sta se vpisala dne 1. julija tl. v imenik odvetnikov s sedežem v Ljubljani.

— Iz veterinarske službe. Za viš. veterinarskega nadzornika v VI. čin. razredu pri oddelku za poljedelstvo pri pokrajinski vladi za Slovenijo je imenovan Janko Rajar, bivši poslanec in vpokojeni viš. veterinarski nadzornik.

— V Kavarži v Savinski dolini je imenovan za poštnega upravitelja Fran Klemenčič.

— Maturanti I. drž. gimnazije, letnika 1913 se sestanejo v soboto, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji na južnem kolodvoru in napravilo drugi dan v nedeljo izlet na Šmarjeto gor nad Kranjem. Odhod z južnega kolodvora ob 6. uri 47 min. zjutraj.

— Maturantje in maturantke goriškega učiteljskega iz leta 1918. se pozivajo, da se ogleda na podpisani naslov glede domjenega sestanka, ki bi se vršil konec avgusta v Ljubljani. Čas in kraj se objavi naknadno po dogovoru. Vabljeni so tudi g. profesorji. — Mira Aichholzer, Ljubno, pošta Podnart, Gorenjsko.

— Narodno zavedno občinstvo še enkrat opozarjamo na zlet celjskega sokolskega okrožja v Konjicah, ki je zlasti za nas Konjičane velikanske važnosti. Prihodnje nedelje v Konjicah zbrano Sokolstvo naj konjičkim Nemcem in nemčurjem, ki jih ni baš malo in ki še vedno žive v trdni veri, da bodo kmalu zopet popolnoma zagospodovali nad našim življenjem, pokaže, da je v našem narodu jaka narodna zavest ter da se njihove nakane ne bodo nikdar več uresničile. Zato 8. t. m. vsi v Konjicah!

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 24. do 30. junija izkazuje to-le statistiko: Umrlo je 19 oseb, 9 moškega in 10 ženskega spola (tuevec 7). Smrtni vzroki: jetnika 3, pljučnica 1, dušiljni kašelj 1, možganska kap 1, srčna hiba, boleznj žilja 4, rak 2, drugi naravni smrti vzroki 7. V tem času se je rodilo 21 otrok, 11 moškega in 10 ženskega spola (mrtvorojec 3). Naznane nalezljive bolezni: davica 1, škrlatica 1, dušiljni kašelj 1.

— Stavka tipografov na Sušaku in v Novem Sadu. V ponedeljek 2. t. m. so stopili tipografi na Sušaku v stavko, ker jim lastniki tiskaren niso hoteli zvišati plače. Isti dan so stopili v stavko tudi tipografi v Novem Sadu, radi spora s poslodajavci, ki so hoteli tipografov zvišati plače že od 17. junija nazaj, ali pod pogojem, da se sporna vprašanja rešijo pred izplačilom. Tipografi na to niso pristali, temveč so zahtevali, da se takoj izplača in se šele nato rešijo spori. Ker lastniki podjetij niso sprejeli svojega mnenja so tipografi stopili v stavko.

— Celjske vesti. Mestno gledališče celjsko prevzame s prihodnjo sezono v svojo režijo »Udruženje gledaliških igralcev« v Ljubljani. Umetniško vodstvo prevzame dosedanjí član ljubljanske drame g. Zeleznik. — Profesorska skupščina se je v ponedeljek 2. t. m. vršila v risalnici realne gimnazije. Iz tajniškega in blagajniškega poročila je bilo razvidno, da šteje ljubljanska sekcija 303 člane. Šolski nadzornik Wester je imel zanimiv referat o svojem informativnem potovanju po srednješolskih zavodih v Srbiji. Pri volitvah so bili izvoljeni v novi odbor: predsednik dr. Korun, podpredsednik Jeran, odborniki: Vrhovnik, dr. Strmšek, Pavlič, dr. Debevec, Preželič, dr. Samša, dr. Šmaldek, namestniki: Hočevart, Tejkal, Maseli, Ovsenek; predgledniki: Mazi, dr. Bevk, Lovše. — Kraljeva borza dela se v kratkem ustanovi na Celju. Mestna občina ji bo preskrbela potrebne prostore. — Kot gledališki moister v mestnem gledališču se nastavi dodajni tapingi narodnega gledališča v Ljubljani Ivan Matelček. — Seja občinskega sveta je se vršila v ponedeljek zvečer. Npravili so se med drugimi sledeči važnejši sklepi: Uredile so se plače trem nastavljenecem mestne klavnice. Pokrajinski upravi se bo predložilo v razveljavljenje definitivno imenovanje nekaterih mestnih uslužbencev, katere je nemški občinski svet definitivno nastavlil tik pred preobratom. Vojaška oblast bo v kratkem odstranila barake na Spodnjem Lanovžu. Mesto zahteva, da se prostori postavijo v svoje prejšnje stanje. V domovinsko zvezo so se sprejeli prosilci: Marija Zagode, Rozalija Rupprieh, Ivan Kavc in Ivan Bizjak. Z Dramatičnim društvom se je sklenila namembna pogodba za 10 let. Odklonile so se nekatere prošnje za povišanje mezd nekaterim uslužbencem. Za vzorno ureditev mestne registrature se je izreklo uradniku Pozniču priznanje in se mu dovolila nagrada. Sklenile so se izredne podpore nekaterim društvom. Mestna občina bo pod gotovimi pogoji prevzela vse stroške za vzdrževanje gospodinjne šole razun plač učnih moči. Preuredili se bodo prostori Glasbene

Matice ter se bo s preurejenjem pridobilo celo stanovanje. Mestna občina bo parcelirala par stavbišč, katera namerava prodati kupcem pod ugodnimi pogoji, če bi se zavezali, da bi še letos pričeli zidati. Na mestnem pokopališču se bodo priredili novi grobovi za vojake in invalide. Občinskemu odborniku Korenu je župan dal na njegovo vprašanje »glede otvoritve rotovške kleti zadovoljivo pojasnilo. Razpravljalo se je tudi o tem, da je zaprta po vojaški straži pot mimo avgmentacijskega skladišča, katera je bila dosedaj javna. Razpravljalo se je še o nekaterih drugih stvareh in je župan okro 22. ure zaključil sejo.

— Mariborske vesti. Razstava v meščanski deški šoli. Na Vidovdan se je v meščanski deški šoli otvorila razstava, na katero je Maribor lahko ponosen, pa ni, ker po večini niti ne vé za to prirediteljo, ki obiskovalcu pokaže naravnost neverjetne sadove učiteljskega dela, pri čemer prednjači ravnatelj g. Humek. Ki je na polju strokovne praktične naobrazbe v risbah, slikanju, posebno pa v rokotornem pouku strokovnjak prve vrste. Ta razstava predočuje predvsem tudi uspehe gojencev te šole, da mora človek ostrmeiti, da je taka praktična naobrazba v tako dovršeni obliki sploh možna že na meščanski šoli. Vaš dopisnik je bil posebe opozorjen na to razstavo, ker je še le pred kratkim prav »Slov. Narod« v debati o praktični vzgoji naobrazil naše inteligence zastopal idejo, ki jo najdemo na tej razstavi že vresničeno in sicer počeniš že od 1. razreda te šole. Kakor znano, se je to idejo v »Slovenskem Narodu« od gotove strani skušalo pobijati in celo osmešiti. Zato se po končanem pregledu te razstave k njej še povrnemo. Med tem pa opozarjamo zlasti vse one izletnike, ki sedaj obiskujejo Maribor, naj ne zamude te prilike. To velja tudi za starše v oddaljenih krajih, ki imajo ali so imeli svoje sinove na tej šoli. Razstava traja samo še do konca tega tedna. — Zastupljenje z bencinom. 42 let stara žena delavca Marija Schwarz v Wildenrajnerjevi ulici se je zastrupila z bencinom. Rešilni oddelki jo je pravčasno prejel v bolnico. Kot vzrok se od ene strani navaja nesrečno naključje, od druge strani pa brezupen čin. — Stekel pes in mačka. Slučaj, o katerem smo že poročali, se je izkazal še bolj zanimiv. Mačka, o kateri se je domnevalo, da je stekla, se je vrnila v hišo v Vilharjevi ulici, izkazalo pa se je, da nima stekline, pač pa je stekel pes, katerega je ta mačka ugriznila. Pes je tako norel, da je pregriznil verige in popadel tudi konjaka. Nekateri domnevali, da je pes zadobil steklino po zastrupljenih mačkinih krepiljih. — Lovi za tatovi. Zadnja dva dni se je posrečilo ujeti zopet več čukov. ki so zelo na sumu kot člani vlomisketatinske družbe. V torek so prijeli celo nekega stavbenika. V ponedeljek ponoči so iskali tudi »prijatelja« specialnih knjig, ki so bile ukradene novinarju Pircu.

— Morilca Paskijevca pripeljejo danes v Zagreb. Po telefonskem poročilu iz Zagreba so morilca Hrvoja Paskijevca večer izročile reške oblasti našim policijskim oblastem na Sušaku ter je bil z avtomobilom pripeljan v Bakar. Od tam ga po železnici pripeljejo do postaje Jaska, kamor pridejo zagrebški detektivi z avtomobilom da ga odvedejo v zagrebške sodne zapore. Policija je način te eskorte za to odredila, da se izogne prevelikemu navalu zagrebškega radovednega občinstva pred kolodvorom.

— Smrtna nesreča žetevnega dečka. Jeraj Franc, žetini posestnikov sinek iz Blatne Brezovice pri Vrhniki je 3. tm. doma na dosedaj še nepojasnjen način prišel do očetovega samokresa, ki se je sprožil in je krogla zadela dečka v trebuh. Prepeljan je bil takoj v ljubljansko bolnico, kjer pa je danes zjutraj za poškodbo umrl.

— Hjene. Pišec nam: Na pokopališču pri Sv. Krištofu v zadnjem času sistematično krađoje cvetke z grobov, očitvidno v namenu, da jih potem prodajajo na trgu. Daleč smo že prišli, da ljudska pokvarjenost nima več spoštovanja niti do grobov, ki so sveti celo dvajakom. Pozivamo policijo naj posveti svojko pažnjo tudi pokopališču, da ne bodo človeške hčlene še nadalje onečašale gomili, ki so sicer svetišče tudi Hotentotom.

— Prvovrstni koncert v hotelu »Tivol« vsak večer od pol 19. ure naprej. Vstopnina prosta.

— Ugodil je vsem zahtevam modernega pisalnega stroja edino »STOEWER« zastopstvo Ljubljana, Selenburgova ul. 6/l.

— Nevraštenikom s oslabilim spodnjim delom telesa pripravljeno »Frazz-Josef« redno delovanje želodca in črevesa, čisto glavno in mirno spanje.

— Kino Matica. Danes zadnji dan vzlezanimivega in senzacionalnega filma »Ljubljene kraljice«. Od četrtega 5. do nedelje 8. julija se predvaja velika zgodovinska drama »Madame Sans Gène« z glasovito filmsko krasotico Ellen Richter v glavni vlogi.

— Kino Tivoli. Danes se predvaja zadnjikrat II. del velikega pustolovnega filma »Čuda džungle«. Od jutri, četrtega 5. t. m. do nedelje 8. t. m. se predvaja tretji del.

Poizvedbe.

— Našel se v Tivolškem parku ženski dežnik. Dobi se pri tivolskem stražniku Arzenšiku.

— Izgublil se je briljanten kamen oč glavne pošte do konca parka Tivoli 28. junija od 8. do 9. zvečer. Ker je spominske vrednosti, se prosti poštni nadjitelj, naj ga odda proti visoki nagradi na upravo Slovenskega Naroda.

— Zgubila so je v ponedeljek dne 2. julija med 11. in 12. uro dolpome v restavraciji »Stone«, odnosno na potu od tu do mestnega trga zlata damska ura - zapesnica. Pošten najditelj naj jo izvoli oddati v Koroški ulici št. 1, II. nadstr., pri Busbaču, proti nagradi.

Gospodarstvo.

—g Novosadska blagovna borza. 3. julija. Na produktini borzi notirajo: Baška pšenica 78 kg, 1%, 2 vag. 440, ista 76/77 kg, 2 do 3% 2 vag. 428.75, ista 77/78 kg, 2—3% 3% vag. 430 do 435, baški oves iskanje 305, baška koruza prompt 26.5 vag. 275—283.75, okrogla baška iskanje 285, bela baška na potu ponudba 305, baška defektna 3 vag. 170, okrogla baška ponudbe 280, banatska 1 vag. 275, beli baški fižol iskanje 675, banatska moka »0« 1 vag. 667.50, »2« ponudba 635, »5« ponudba 570, »6« ponudba 500, krušna po vzorcu 10 vag. 440, Baški otrobi v vrečah iz lute, ponudba 135. Tendanca za moko in drugo mlačna, za koruzo čvrsta.

—g Tržne cene v Mariboru. Novo izdani tržni cenik izkazuje še vedno povišanje cen mesa, čeprav so med tem cene živini na svetovnem trgu zdato padle. Opeotvorno smo že poudarjali, da specijelno gledano mariborskega trga nekaj pravzaprav zelo veliko ne more biti v redu. Nekdo mora biti gospodar nad mesarji, pa tudi na živinjskem trgu, če se po vseh večjih naših mestih najdejo poklicani faktorji, ki regulirajo samovoljnost pretiranih cen, kako to, da v Mariboru delajo izvozničarji in mesarji kar hočejo. Prišli smo že tako daleč, da kakor neka odlična uradna oseba Vašega dopisnika zatrjuje, si tudi višje uradništvo že po cele mesece ne more privoščiti koščka mesa. Isto velja tudi glede koz in usnja. Da se kože draže umetno in brez potrebe, to nam je pokazal eden zadnjih poročnih slučajev, ko je neka večja usnjarska tovarna od navadnega sleparja nakupila kože za 40% dražje nego je bila takratna prodajna cena. V to stroko, ki v posledicah zadene slehernega človeka — ker danes vsakdo rabi čevlje — se sploh ne upa gledati nobeno oko pravice. Pa bi bil skrajni čas, da padejo vsi privatni oziri pred respektom remoniranih tvrdk — pred zakonom moramo biti vsi enaki. V ostalem novi tržni cenik ne izkazuje izrazitejših posebnosti, izvemšim morda postavke pri cenah za črešnje, kjer čitamo preveliko diferenco med 6 in 16 Din, za kilogram; dotlej Stajerska ni imela še takih črešelj, da bi v cenah diferale kar za 10 Din pri 1 kg. V specieriskem blagu opazimo malo nazadovanje cen pri kavi od 80 na 60 Din, pri sladkorju kristal za 1 Din, v prahu za 2 Din (sedaj 27. prej 29 Din), v kokah za 1 Din (sedaj 27. prej 28 Din). Cena kvasa pa je zdato poskočila od 20 na 29 do 35 Din za 1 kg. Pšenica je padla od 4.50 na 4.25, pšenična moka »0« od 8 na 7.50, »1« od 7.50 na 7, »4« od 7 na 6.50, »6« od 6.25 na 5.75. Kljub slabemu vremenu je tudi pri krmi opaziti za slabše blago nazadovanje cene od 150 na 75 Din. Tudi slama je padla za 25 Din. Zgodnji krompir se je znižal od 15 na 3 Din, kar je bilo že skrajni čas, tako se največ rodbin živi vsaj od krompirja in zelenjave. Mleko in mlečni izdelki so ostali pri prejšnji cenah. V tržnem ceniku pogrešamo seznama za marsikatero vsakdanje potrebščino, n. pr. gobe, črnicke, jagode, sploh razno sadje, ki je zdaj na prodaj in za katerega cene nimamo nobene kontrole.

—g Letošnje čebelarstvo ne obeta prav nič prida vsled neprestano hladnega in deževnega vremena. Pravi čebelarji, ki svoje čebele pitajo, so že dosedaj izdali za sladkor in med toliko, da se jim bodo stroški jedva povrnili, ako bi tudi prihodnje mesece imeli izdatno pašo. Kdor pa ni svojih čebel pital, ima oslabljene roje brez zaloge. Marsikdo so začele čebele iz boljazni pred previjljenjem zaroda zalogo trgati in iz panjev metati. Seve so zaradi vremena in pičle hrane tudi roji letos redki in slabotni. Prucev je še nekaj bilo, družici in tretjevci pa so zelo redki. Sploh storiijo pametni čebelarji letos prav, ako roje zabranjujejo, ker skupne rodbine se bodo lažje preživljale kakor deljeno. Največ upanja so imeli čebelarji v kostanj, ki je začel ravno sedaj cveteti. Zadnje nedeljo so si s kostanjevim cvetjem nekateri panji pomagali za 30—50 dkg, toda vsled zopetnega deževja je cvetje porjavelo ter ni več za pašo. Ako se tudi ajda obnese, bodo čebelarji splošno udarjeni.

Julijska krajina.

— Italijanski samoupravni demokratizem. Iz Gorice poročajo, da so italijanske oblasti razpuštile 1. julija občinski svet v Šentpetru in imenovala za vladnega komisarja g. J. Galeusiga, fašista in renegata. Razpust so izvršili brez vsakega razloga. Poročajo nam tudi, da je g. Gradnik, odstavljeni medanski župan prejel kraljevski dekret, s katerim se definitivno odstavlja z mesta medanskega župana in se mu tudi jemlje pasivna volilna pravica za dobo šestih mesecev.

— Skladatelj Sattner gotovo ni nikdar mislil, da bo doživela njegova nedolžna kantata v »Pepelnici noči« prepoved izdajanja. To se je zgodilo v Juljski Benečiji, kjer so italijanske oblasti prepovedale »Pevskemu in glazbenemu društvu v Gorici« izvajati jo na koncertu v Sv. Luciji. Boje se nacionalne moči naših kulturnih del!

— Kraljevska prefektura v Furlaniji je sporočila predsedniku »Šolskega društva« v Gorici, da prepoveduje ustanovitve podružnice v Gorici, »ker odbor ne vzbuja zaupanja, da bo društvo razvijalo svojo delavnost v zakonsko dovoljenih mejah! Potem se še bahajo s svojo tisočletno kulturo!

— Na današnji Ciril-Metodov kres in na zabavni večer na vrtu Ciril Metodove hiše na Dolenski cesti št. 14 nasproti vojaškega strelišča opozarjamo napredno občinstvo. Vstopnina na zabavni večer ni nobena.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

POLICIJA ZAHTEVA RAZPUST FAŠISTOVSKIH DRUŠTEV.

— Zagreb. 4. julija. (Izv.) Snoch okoli 22. so se zopet ponovili na treh krajih spopadi med jugoslovenskimi nacionalisti in pa hanovci, hrvatskimi separatisti. Zelo ljuti spopadi so bili v Frankopanski ulici. Policija je več oseb aretirala. Zagrebško policijsko ravnanje je objavilo, da bo storilo vse korake, da se te organizacije razpust.

PROCES PROTI MORILCU DR. RAŠINA.

— Praga. 4. julija. (Izv.) Danes se prične pred sodiščem razprava proti morilcu finančnega ministra dr. Rašina Soupeku.

PRED IZBRUHO M STAVKE TISKARJEV NA DUNAJU.

— Dunaj. 4. julija. (Izv.) Pogajanja zastopnikov grafične organizacije z delodajalci so se razbila. Organizacija objavlja, da delodajalci niso hoteli vpoštevati glavnih zahtev stavcev. Komunikce opozarja dalje da lahko izbruhne stavka, ker so diference med organizacijo in delodajalci nepremostljive.

GENERALNA STAVKA KOVINARJEV V NEMČIJI.

— Berlin. 4. julija. (Izvir.) Glavno vodstvo kovinarskih organizacij proglašja z današnjim dnem generalno stavko kovinarjev.

REPARACIJSKE ZAHTEVE FRANCIJE.

— Pariz. 3. julija. (Izvir.) Kakor poročajo listi zahteva Francija na račun reparacij 31 milijard zlatih frankov in sleer 26 milijard iz nastava reparacij in ostanev v kritie stroškov ruhrske okupacije.

Borzna poročila.

— Zagreb. 4. julija. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 16.32, 16.375, Pariz 5.50, 5.575, London 426.50, 428.—, Berlin 0.055, 0.057, Praga 2.8125, 2.8375, Trst 4.05, 4.08, Newyork 93.25, 94.—, Budimpešta 1.05, 1.08, Valute: dolar 92.25, 92.75, lira —.—, 4.04.

— Curih. 4. julija. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.25, Berlin 0.00240, Amsterdam 223.75, Newyork 5.7225, London 26.12, Pariz 34, Milan 24.80, Praga 17.17 Budimpešta 0.065, Bukarešta 2.87, Varšava 0.0045, Dunaj 0.00875, avstr. žig. krona 0.0081, Sofija 5.50.

— Trst. 3. julija. Beograd 24.90, Berlin 0.013, Praga 69.75, Pariz 137, London 105.40, Newyork 23, Curih 403.

Turistika in sport.

— Uspeh Jugoslovenov na Olimpijadi v Göteborgu. V nedeljo so započele olimpijske igre v Göteborgu. Svečani otvoritvi so prisostvovali princ Karel in princesa Ingeborg. Prvi dan so se vršili teki in predteki, pri katerih je startalo okoli 50 konkurentov. Jugosloveni se niso placirali. Pri metanju z obema rokama kroglice pa je dosegel Jugosloven Narančič velik uspeh. Pri večerajšnjih plavalnih tekmah so bili Madžari v prsnem plavanju na 100 m prvi, drugi Jugosloveni in istotako pri sprintu na 100 m. Kakor je razvidno, naši atleti v tujini častno zastopajo naš sport.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« in S. K. Primorje prirede v četrtek ob 8. uri, na čast zmagovalcem pri mednarodni kolesarski drčki Graz-Cmurrek-Graz, pozdravni večer, združen s kolesarsko dirko na aparatih v salonu restavracije pri »Levu«. Vstopnina prosta. Dolžnost vseh sportnikov in prijateljev kolesarstva je, da se čim številneje udeležijo tega zmagoslavja.

— S. K. Primorje. V sredo 4. tm. se vrši važen sestanek lakhoatletične sekcije S. K. Primorje ob 17. na Igrišču (Dunajska cesta). Udeležje naj se ga gotovo vsi člani, ker je na dnevnem redu vprašanje rednega treninga za bližnje nastope za prvenstvo Slovenije in Jugoslavije. Načelnik.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslovenskih sester ima v četrtek 5. julija ob 17. zadnji odborovo sejo pred počitnicami. Udeležba odbornic je dolžnost. — Tainica.

— Vpisovanje za otroško igrišče društva »Atena« se vrši v sredo in v četrtek dne 4. in 5. tm. od 4. do 7. ure zvečer v pisarni Sportne zveze. Narodni dom I. leto. Mesečina za otroka Din 10. Otroke se pošlja na igrišče od 10. tm. dalje lahko brez nadzorstva, ker prevzame isto ljubljenska vrtnarica gđ. Ebrova. Starši, skrbite za svojo dečo, ne štedite pri vzgoji! Dajte ji v počitnicah zraka, razvedrila, skrbnega nadzorstva, koristite njih duši in telesu.

— Beneško noč« priredi mladinsko izobraževalno društvo »Mladost« v Trnovem v nedeljo 15. julija tl. na lepem senčnatem vrtu ob Malem grabnu. Snored bo jako obširen in se bo čimprej objavil. Prosimo bratska društva, da se na to prireditvev ozirajo in prelože event. prireditve na drugi dan. Naj velja že v naprej klic: Vsi na prvo beneško noč v Trnovu!

— Važno za invalide. vdovo in sirote. bivačije v območju ljublj. magistrata. Podružnica udruženja vojnih invalidov v Ljubljani vabi, da se zanesljivo zglašje vsi člani in članice, ki bivajo v ljublj. polit. rajonu do 7. tm. v društveno pisarno, St. Peterska vojašnica, vrata 3, kateri se dostleji še niso odzvali. Gre za velevažno stvar (morebitno podporo). Sabo naj prineso članski knjižice. Zglašje naj se tudi oni, ki zadnji čas članski knjižici niso prejeli. Uradne ure so od 9. do 12. in 15. do 18.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMŠEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

BERSON
gumaste pete in gumasti podplati
so se pocenili!

Obnovite
naročnino!

Kontoristinja,
večja vsega pisarniškega dela
SE SPREJME ZA TAKOJŠEN
NASTOP. — Ponudbe je poslati pod »Kontoristinja/6828«
na upravo »Slov. Narod«.

Prvovrstno metliško
belo, rdeče in črno
vino
ima v zalogi po nizki ceni „EKONOM“,
osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7.

Pisemski papir v kasetah in mapah
priporoča
NARODNA KNJIGARNA

Zaklopni stoli,
klopi in mize.
Rožmanč & Komp.
LJUBLJANA, Mirje 4.

NARODNA TISKARNA
IZ-
VRSUJE
TISKARSKA
DELA V VSAKI
MNOŽINI IN SIER:
URADNE TISKOVINE, CE-
NIKE, KOVERTE, RAČUNE, HRA-
NILNE IN ZADRUŽNE KNJIŽICE, PO-
ROČNA NAZNAVILA, VABILA, CIRKULARJE,
VSTOPNICE, ETIKETE, MRTVAŠKA NAZNA-
NILA, ZAVITKE, ČASOPISE IN VSA V TISKARSKO
STROKO SPADAJOČA DELA OKUSNO IN CENO. NAROČILA
SPREJEMA TUDI »NARODNA KNJIGARNA«, PREŠERNOVA ULICA
LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5

Premog
Oglje
Drva

Podpisana torčka prodaja:
**Trboveljski I. premog
in bukovo oglje**
iz svojega skladišča na juž. kolodvoru, ter
suha, trda in mehka drva
rezana v dolžino za kuhinjsko uporabo iz svo-
jega skladišča na Zelenem hribu.
Premog in oglje se oddaja v detajlu v vrečah
ali en gros v celih vagonih z 10% popustom
od fakturnega zneska za združene odjemalce ali
posameznike.
Vsa goriva se odpremi po želji po naših
vpregah na dom.
Naročniki naj se javijo pri podpisani torčki:

„IMPEX“
eksportna in importna družba d. d. v Ljubljani
Krekov trg št. 10, I. nadstropje.

Kupim MOTOR
2 HP, 300 V, istoimenski tok
in TRANSMISIJO.
FLORJANČIČ, Ljubljana.

50 do 80 tisoč Din
POSODIM PROTI VKNJIZBI
NA POSESTVO in sigurnosti
za primerne obresti. — Pisma-
na vprašanja na upravo »Slo-
venskega Naroda« pod »Sigur-
no/6752«.

Enostanovanjska vila,
nova, v bližini deželne vlade, s
prostim velikim prostornim sta-
novanjem. PO UGODNI CE-
NI NAPRODAJ. — Ponudbe
pod »Lepi dom/6697« na upravo
»Slov. Narod«.

STEZNIKE
(moderce)
po životni meri priporoča
Ana Hutter
Dunajska cesta 6-II
poleg lekarne Piccoli.

„Color“,
najboljša, neškodljiva BAR-
VA ZA LASE.
Glavna zaloga drogerija A.
KANC, Ljubljana. — Razo-
pošilja tudi po pošti. 2922

**Trboveljski premog
in drva**
stalno v zalogi vsako množino.
Družba ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. 2243

200.000 do 300.000 K
posodim proti vknjizbi
onemu, ki mi da v najem
stanovanje v mestu, obsto-
ječe iz treh do štirih sob in
pritiklin. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 6805

Iščem pekarno
v najem, bodisi v mestu ali
na deželi, za takoj ali za
pozneje. — Ponudbe na:
Fran Pavlin, Kranj, Kokri-
ško predmestje. 44. 6809

Instrukcije
iz vseh realnih predmetov
daje dijak, ki je z dobrim
uspehom dovršil peti razred
realke. — Ponudbe na upra-
vo »Slov. Narod« pod »Re-
alec/6811«.

**SOBO IŠČE TRGO-
VEC za malo uporabo.**
Ponudbe pod »Zagreb/6832«
na upravo »Slov. Narod«.

**Proda se sokolski krog
(za jezdeca) in fotografski
aparati.**
Naslov pove uprava »Sloven-
skega Naroda«. 6849

Zastopstva išče
proti proviziji POTNIK, ki je
vpeljan v Slovenijo. — Ponudbe
pod »Provizija/6740« na upravo
»Slovenskega Naroda«.

**Učenka iz dobre hiše, ki
je dokončala me-
ščansko šolo (3) SE SPREJ-
ME v papirno trgovino IV.
BONAČ, Ljubljana. 6818**

Enovprežni voz,
poprje uporaben za prevažanje
peciva, zelo dobro ohranjen,
SE RADI POMANJKANJA
PROSTORA TAKOJ PRODA.
— G. Kraus, pekarna Rogatec.

Absolviran jurist
z vsemi izpiti, želi službe v
Ljubljani pri odvjetniku ali ka-
kem podjetju. — Ponudbe na
upravo »Slovenskega Naroda«
pod »1923/6635«.

Prostorno sobo
in nemebljano IŠČEM ZA
TAKOJ PROTI dobri nagradi ali
plačilu za eno leto naprej. —
Ponudbe pod »Brez otrok/6795«
na upravo »Slov. Narod«. 6795

Samostojen tesar,
dobro izvešan zlasti za izde-
lavo stopnišč in podstrešnih
sob. SE TAKOJ SPREJME. —
Zglasiti se: Ljubljana, Linhar-
tova ulica 12. 6763

Prazna mesečna soba
s posebnim vhom v pritličju
ali I. nadstropju za ortopedični
ateljé SE IŠČE. Pogoji postran-
ska stvar. — Ponudbe na upra-
vo »Slov. Narod« pod »Atelje
6854«.

Dvonedstropna hiša
v sredini Ljubljane SE PRO-
DA. Cena 100.000 Din. — Radi
potovanja nujna kupčija. —
Natančneje pove H. Privšek,
Ljubljana, Miklošičeva cesta
št. 18, I. nadst., desno (poleg
sodišča). 6676

Lokal — Stanovanje.
V sredini mesta na prometni
cesti IŠČEM lokal. Kot nagrado
dam stanovanje, obstoječe iz 3
sob in pritliklin. — Ponudbe pod
»Čimpreje 6834« na upravo Slov.
Naroda. 6834

**Lepo solčno
STANOVANJE,**
obstoječe iz treh do petih sob
v novi vili v sredini mesta SE
ODDA dotičnemu, ki plača na-
jemnino za tri leta naprej. —
Ponudbe pod »Lepo stanovanje
6696« na upravo »Slov. Narod«.

**Suhe gobe kumno, ja-
neč, lipovo cvetje itd.
KUPUJE se na najnižjih
dnevnik cenah**
M. GERŠAK & COMP.
Ljubljana, Kongresni trg 10.
6732

Učence v pouk,
in sier za gosli, računstvo,
francoščino in nemščino za
vse razrede srednjih šol —
SPREJMETA DVA GO-
SPODA. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 6847

**Kdor ima kako željo za
Zagreb, Karlovac, Su-
ša, kamor se odjemam
te dni, naj pošlje svoj
cenj. naslov pod »Pri-
lika/6842« na upravo
»Slov. Narod«. 6842**

**Starine: tabernakli, se-
kretarji, komo-
de, garniture, ure itd., SE
KUPUJEJO PO NAJVIŠ-
JIH CENAH. — Natančen
popis z navedbo cene na:
Julij pl. Huebnershofen-
Silbernagl, Zagreb, Ilica br.
131 a. 6859**

Lovski pes-ptičar
(Sturm-Lauchatal), poleg dne
1. junija 1918, vpisan v nemško
in jugoslov. rodovno knjigo
na razstavi in na tekmi v
Nemčiji odlikovan s I. cenjo.
— Pes je za lov dober, potre-
buje pa trde roke in veliko
dela. Cena 3000 Din. — Ponud-
be pod »Ptičar/3000/6675« na
upravo »Slov. Narod«.

Stavbna parcela
V MESTU SE PRODA. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 6840

**Sprejemajo se vagon-
ske vožnje od K 600,
700 do 800.**
Večova ulica 12/I. 6846

Moško kolo,
skoro novo, SE PRODA. —
Poizve se: Poljanska cesta
54 (pri g. Repotočniku). 6861

**Proda se dekoracijski
divan in več nagačenih
ptičev.**
Poizve se: Hrenova ulica št. 16,
pritličje. 6836

**Cand. med. in abiturien-
ta gimnazije sprej-
meta instrukcije.**
Ponudbe pod »Vestnost/6762«
na upravo »Slov. Narod«.

Strojnik
IŠČE PRIMERNO SLUŽBO;
najraje na kaki parni žagi. —
Ponudbe pod »Strojnik/6839«
na upravo »Slov. Narod«.

Mesto hišnika
IŠČE MIRNA STRANKA
ZA TAKOJ. — Ponudbe
pod »Hišnik/6843« na upra-
vo »Slov. Narod«.

Mehlovana soba
SE ODDA DVEMA GO-
SPODOMA. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Nar-
oda«. 6841

Proda se KLAVIR
v prav dobrem stanju in PI-
SALNI STROJ »Remington«
Sch. z nevidno pisavo. Ogleda
se lahko celi dan. — Naslov
pove uprava »Slov. Narod«. 6853

Mehlovano sobo
IŠČE ZA TAKOJ MIREN
IN SOLIDEN BANČNI
URADNIK. — Ponudbe pod
»Miren/6851« na upravo »Slov.
Naroda«.

Proda se PIANINO
prvovrstne znamke (Brenik)
PO ZELO UGODNI CENI
radi selitve iz Ljubljane. Ogleda
se lahko od 10. do 12. in
od 2. do 5. ure popoldne. —
Trg Tabor št. 6, pritličje, levo.
6850

Endružinska hiša
v bližini Ljubljane, z malim
trgovskim lokalom SE VZAME
V NAJEM, event. tudi kupi.
— Ponudbe z navedbo pogojev
in cene je poslati na upravo
»Slov. Narod« pod »Mala hiša
6838«.

Prodajalka
želi primernega mesta v
trgovini — v mestu ali na
deželi. Zna tudi nekoliko
šivati. — Ponudbe pod »Pro-
dajalka/6844« na upravo »Slov.
Naroda«.

Na stanovanje
SE SPREJME GOSPOD. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 6857
**Gostilna se odda v na-
jem pod ugodnimi po-
goji za 2 meseca ene-
mu samcu.**
Naslov pove uprava »Slov. Na-
roda«. 6856

FERDO PALOVEC
konc. zobotehnik
ne sprejema
do 31. julija.

„POSEST“
realitetna pisarna
LJUBLJANA, Poljanska cesta 12.

Kupi:
Hišo s prostim trgovskim lokalom
in stanovanjem na prometnem
kraju v mestu ali na deželi.

Proda:
Hišo v predmestju Ljubljane s 3
trgovskimi lokali in stanovanjem,
vse takoj na razpolago.
Išče:
Lokal za ureditve male trgovine
na prometnem kraju v mestu, cv.
adaptacije na lastne stroške.

„Goodyear“ specialna tvornica za muške cipele i (flexible)
sandale u Apatinu traži za odmah vrstnog

Boden-majstora (Bodenmeister)
koji je sa svim „Goodyear“ strojevima (Atlas) dobro upoznat, kao
i jednog „Finisch“ majstora pod najpovoljnijim uvjetima. Ponude sa
životopisom, referencama i plaćevnim zahtjevima i. t. d. na „Elza“,
tvornica cipela, Apatin — Vojvodina. 6778

Josip Petelinc
LJUBLJANA, So. Petra nasip 7.

Priporočamo na velike in malo galanterijo, nogavice,
razne sukance, gumbje, čipke, vezivanje, sprehajalne
palice, kravate, srajce, čevljarke in krojaške potrebščine.

Najnižje cene. Postrežba točna.
Preselitoeno naznanilo.

Cenj. naročnikom vlijudno naznanjam, da sem preselil svojo
tapetniško delavnico iz Komenskega ulice 12.
(„Rokodelski dom“) v
Kolodvorsko ulico 27.
Priporočam se tudi v bodoče za naklonjenost ter zagotavljam
solidno in točno postrežbo.

Franc Jager, tapetn. mojster, Ljubljana, Kolodvorska u. 27.
? Ali fotografirate ?
tedaj zahtevajte pri Vašem foto trgovcu samo **nenadkritljivo**

Perutz
PLOŠČO, s katero ste zaščiteni od vsakega neus-
peha! Generalno zastopstvo in skladišče za SHS
ISO WEISS, ZAGREB, Palmotičeva ulica 66, veletrgovina
vseh fotografskih potrebščin.

**Aluminijevo in emajlirano
kuhinjsko posodo**
železne potrebščine za stavbe, razna orodja za obrtnike, stroje za
poljedelstvo, štedilnike, vse vrste obličev in žag ter vse drugo v
železninsko stroko spadajoče blago dobite po znižanih cenah pri
novu ustanovljeni tvrdki

Triglav, Stanko Florjancič, Ljubljana.
Sv. Petra cesta št. 35 (preje Mancingerjev lokal).

Različne kopalno perilo za dame in gospode!
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA,
MESTNI TRG 10.

PRAVKAR JE IZSLA NOVA KNJIGA
KSAVER MESKO:
**= Naše =
življenje**

Cena broširani knjigi Din 18.—, po pošti Din 21.—,
Cena vezani knjigi Din 25.—, po pošti Din 28.—.
Narod. knjigarna, Ljubljana
Prešernova ulica 7.

Prager Presse
Znižanje naročnine.

Naročnina na dokazano najrazširjenjši nemški dnevnik v Češkoslo-
vaški Republici in v tujini

Prager Presse

znaša sedaj za Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev mesečno samo
za jutranje in večerno izdavanje Din 40.—;
samo jutranje izdavanje Din 28.—;
poedina številka jutranja z večerno Din 1:80;
številka nedeljsko izdavanje z ilustrirano prilogo Din 3.—.

Prager Presse prinaša najboljše in objektivne
informacije o dogodkih, trgovskih,
finančnih in industrijskih razmerah Male Antante, Srednje Evrope
in vseh drugih držav, posreduje vrlo in neprestano vzajemne poslovne
zveze vsake vrste (iskanje in ponudbe vsakovrstnega blaga) tako
da je največji in najuspešnejši oglasnik.

Številke na ogled in ponudbe oglasov brezplačno.
Uprava PRAGER PRESSE, Praga III.
Nedudova 5. (Češkoslovaška Republika.)
Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu 40.156.
Ljubljani 20.264.
pri Podružnici Ljubljanske kreditne
banke v Mariboru 11.258